

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze rozhodl jako soud odvolací v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Uhlířové a soudkyň JUDr. Lenky Grollové a Mgr. Kateřiny Horákové v právní věci

žalobce: VIGO Investments a.s., IČO 02243920
sídlem U průhonu 1589/13a, Holešovice, 170 00 Praha 7
zastoupený advokátem Mgr. [jméno] [příjmení], LL.M.
sídlem Nové sady 996/25, 602 00 Brno

proti

žalovanému: [osobní údaje žalovaného]
bytem [adresa], [PSČ] [obec]
zastoupený advokátem Mgr. [jméno] [příjmení]
sídlem Na Florenci 2116/15, 110 00 Praha 1

o zaplacení 20 000 000 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 10. 9. 2024, č. j. 16 Cm 226/2023-171,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního se ve výroku I. potvrzuje, ve výroku II. se mění jen tak, že výše náhrady nákladů řízení činí 387 733,61 Kč, jinak se potvrzuje.
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalovanému k rukám jeho zástupce náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 18 634 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Krajský soud v Hradci Králové jako soud prvního stupně (dále i jen, „soud“) v záhlaví označeným rozsudkem zamítl žalobu, jíž se žalobce domáhal po žalovaném zaplacení 20 000 000 Kč s 15 % úrokem z prodlení ročně z této částky ode dne 16. 9. 2023 do zaplacení (výrok I.) a uložil žalobci povinnost nahradit žalovanému náklady řízení v částce 452 589,79 Kč (výrok II.).

2. Soud prvního stupně vyšel zejména z toho, že:

-) účastníci od léta roku 2022 jednali o převodu akcií společnosti AUTOSTYL a.s. z žalovaného na žalobce a na konci měsíce listopadu roku 2022 byla podepsána žalobcem i žalovaným listina s označením Term Sheet. Předmětem transakce měla být i, „zprostředkovaná společnost“ a nemovitosti;
-) účastníci vážně jednali o uzavření smlouvy o převodu akcií společnosti AUTOSTYL a.s., a i nemovitostí, které nepatřily společnosti, ale žalovanému a jeho manželce, z žalovaného na žalobce a že vyjednávali o znění Term Sheetu;
-) Term Sheet (č. l. 78-81 spisu) byl uzavřen mezi žalobcem a žalovaným, byl podepsán a není datován. V bodě 21 se účastníci dohodli na závaznosti tohoto dokumentu tak, že, „tento Term Sheet je určen pouze pro účely vymezení základních podmínek uskutečnění transakce a vymezení základních parametrů transakční dokumentace, přičemž s výjimkou bodu 14 a 17-22 na jeho základě nevznikají prodávajícímu ani kupujícímu žádná práva ani povinnosti. Tento Term Sheet nepředstavuje smlouvu o smlouvě budoucí, ani z ní nevyplyvá jakýkoliv závazek kupujícího nebo prodávajícího koupit nebo prodat akcie nebo nemovitosti, resp. realizovat transakci“;
-) předmětem zamýšlené transakce (body 3-7 Term Sheetu) je převod akcií společnosti AUTOSTYL a.s., převod, „zprostředkované společnosti“ Rentstyl, s.r.o. (jediným společníkem této společnosti je společnost AUTOSTYL a.s.) a zamýšlený převod nemovitostí;
-) od body 17-19 se oba účastníci zavázali, že nebudou zahajovat s žádnou třetí osobou jednání ohledně možného předmětu zamýšlené transakce, pokud nenastanou některé z tam uvedených skutečností, nejdéle však do 30. 9. 2023 (bod 17) s tím, že každý z nich si ponese náklady spojené s touto zamýšlenou transakcí ze svého (bod 18) a oba účastníci se zavázali k důvěrnosti zjištěných informací (bod 19). Účastníci se dohodli i na tom, že tento Term Sheet pozbývá účinnosti buď zánikem exkluzivity nebo realizací transakce (bod 20). Účastníci se dohodli i na tom, že tento Term Sheet může být doplněn pouze podepsanou písemnou formou oběma stranami a že nahrazuje jakékoliv předchozí dohody (bod 22). Tyto body 17-22 oproti ostatním bodům, které slouží pro účely vymezení základních podmínek uskutečnění zamýšlené transakce a na jejichž základu nevznikají mezi účastníky žádná práva ani povinnosti, jsou body, pro které toto ujednání neplatí;
-) pod bodem 14, který podle bodu 21 patří mezi body, pro které platí výjimka z ujednání, že z Term Sheetu, nevznikají účastníkům práva a povinnosti, si účastníci dojednali následující: „prodávající a kupující souhlasí, že pokud prodávající nebo kupující bez zavinění druhé strany nebo bez závažného důvodu vyvolaného druhou stranou ukončí jednání o uzavření transakční dokumentace, je příslušná strana oprávněna po straně, která takto vyvolá ukončení jednání o uzavření transakční dokumentace, požadovat kompenzaci ve výši 20 000 000 Kč“. Za závažný důvod se pro účely tohoto bodu 14 na straně kupujícího považují výlučně tam uvedené skutečnosti zjištěné v rámci due diligence;
-) i po neudělení souhlasu společností T s převodem akcií se účastníci sešli, jejich představy o podmínkách transakce se však již rozcházely. To, že se tato skutečnost musela odrazit v podmínkách transakce, plyne i z e-mailové komunikace ze dne 26. 1. 2023 (e-mail zaslaný jednatelem Direct auto s. r. o.), kde tento navrhuje buď účast žalovaného v orgánech společnosti do konce roku 2024 a snížení nabízené ceny z 260 000 000 Kč na 234 000 000 Kč s tím, že vše ostatní zůstane zachováno, nebo variantu při zachování žalovaného v orgánech společnosti

rovněž do konce roku 2024 s tím, že by byla zachována kupní cena, ale do transakce bude zahrnuto i dosud neuvažované STK. Následně komunikace mezi účastníky ustala a byla obnovena v měsíci květnu 2023 a plyne z ní, že byt' se žalovaný ještě snažil změnit stanovisko společnosti T, ke změně jejího stanoviska nedošlo a nové podmínky transakce jsou pro žalovaného neakceptovatelné. Žalobce následně činil na žalovaného dotazy, zda budou účastníci dále jednat o podmínkách transakce. Žádné konkrétní návrhy již ani ze strany žalobce však učiněny nebyly.

3. Soud konstatoval následující:

4. Účastníci uzavřeli tzv. Term Sheet, významem tohoto Term Sheetu bylo vymezení základních podmínek a parametrů transakce, výslovně se mimo jiné dohodli na tom, že Term Sheet není smlouvou o smlouvě budoucí a ani pro jednu ze smluvních stran z něho nevyplyvá jakýkoliv závazek koupit nebo prodat akcie nebo nemovitosti, že pro určitá ujednání Term Sheetu neplatí pravidlo, že na jeho základě nevznikají účastníkům žádná práva a povinnosti, pod bodem 14 účastníci sjednali smluvní pokutu, přičemž tato smluvní pokuta má utvrzovat povinnost neukončit jednání jednostranně jedním z účastníků.

5. Při právním posouzení sporné věci soud vyšel z úvah, že právním jednáním je jednání, které vyvolá právní následky, výsledek právního jednání, pokud je sjednán platně a určitě, lze v případě jeho neplnění vymáhat a lze jej utvrdit smluvní pokutou. Žádný takový konkrétní právní závazek však účastníci smluvní pokutou neutvrdili, neboť povinnost jednat bez závazku dojednat (pouze se setkávat, komunikovat, vyměňovat si informace, ale nedojednat) není dostatečně určitou právní povinností, kterou by bylo možno utvrdit smluvní pokutou. Lze učinit závěr, že ač účastníci o uzavření jednotlivých smluv jednali vážně, k jejich uzavření nedošlo, projevy vůle účastníků uzavřít smlouvy se nesetkaly. Pokud žalovaný na pouhé obecné výzvy žalobce k tomu, zda bude dále ze strany žalovaného v jednání pokračováno, a to za situace, kdy se projevy vůle účastníků zjevně nemohly setkat a nemohlo dojít k uzavření smluv, nereagoval tím, že by dál aktivně komunikoval, setkával se, vyjednával, vyměňoval si informace, ale zůstal pouze pasivní, nelze učinit závěr, že by se žalovaný choval způsobem, kterým porušil svou povinnost.

6. Odkaz žalobce na ustanovení § 1729 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“) a judikaturu k tomuto ustanovení není případný, neboť toto ustanovení dopadá na situace, kdy jedna ze stran jedná o smlouvě bez úmyslu smlouvu uzavřít. O takový případ v projednávané věci zjevně do okamžiku podpisu Term Sheetu nešlo.

7. Soud dospěl k závěru, že smluvní pokuta pod bodem 14 neutvrzuje žádnou konkrétní a právně vymahatelnou smluvní povinnost účastníků, pasivitu žalovaného k nekonkrétním návrhům žalobce nelze označit za porušení smluvní povinnosti ve vztahu mezi účastníky. Žalobu proto zamítl.

8. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 142 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, (dále jen „o. s. ř.“) a přiznal žalovanému, který byl v řízení úspěšný, nárok na náhradu nákladů řízení v částce 452 589,79 Kč Náklady žalovaného sestávají z odměny jeho advokáta za sedm úkonů právní služby (převzetí věci, odpor proti platebnímu rozkazu, vyjádření k žalobě, porada s klientem přesahující jednu hodinu dne 15. 5. 2024, účast na jednáních soudu dne 23. 5. 2024 a dne 29. 8. 2024 a vyjádření žalovaného ze dne 24. 7. 2024) po částce 52 300 Kč (§ 7 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) /dále jen, „AT“ /. Ke každému z těchto úkonů právní služby náleží paušální náhrada výdajů po částce 300 Kč (§ 13 advokátního tarifu). Dále má advokát žalovaného právo na náhradu nákladů cestovních výdajů v částce 1 721 Kč a v částce 2 520,15 Kč. Dále je tvoří náhrada za ztrátu času stráveného těmito cestami v částce 600 Kč. Advokátu žalovaného náleží mu i náhrada za DPH.

9. Proti rozsudku soudu prvního stupně se včas odvolala žalobkyně, navrhla, aby odvolací soud změnil napadený rozsudek tak, že žalobě bude vyhověno, případně jej zrušil a věc vrátil soudu k dalšímu řízení.

10. V rozsáhlém odvolání namítala, že soud při posuzování věci hodnotil pro meritum věci nepodstatné okolnosti, které na povinnost žalovaného zaplatit smluvní pokutu nemají vliv, přičemž skutečné podstatné otázky opomněl. Žalobkyně nesouhlasí se závěrem soudu, že povinnost jednat mezi stranami sjednaná v Term sheetu není dostatečně určitou právní povinností, kterou by bylo možné utvrdit smluvní pokutou. Jednání mezi stranami dospělo do fáze, kdy bylo uzavření transakce mezi stranami dohodnuté. Strany si sjednaly povinnost jednat za účelem motivace k dosažení uzavření transakce, přičemž zároveň vymezily podmínky, za kterých bylo možné jednání ukončit bez následků. Pokud však tyto podmínky splněny nebyly, druhá strana byla oprávněna uplatnit právo na zaplacení smluvní pokuty. Předmětem sporu je odpovědnost žalovaného za ukončení jednání bez zavinění žalobce nebo bez závažného důvodu vyvolaného žalobcem, tedy za jednání, které je v rozporu s vůlí smluvních stran. Tento závazek byl oběma smluvními stranami sjednán v článku 14 Term sheetu. Odkázal na judikaturu Nejvyššího soudu, která potvrzuje, že tímto způsobem ukončené jednání bez spravedlivého důvodu zakládá objektivní odpovědnost a nárok na smluvní pokutu, jak si strany sjednaly. Nesouhlasí též s rozhodnutím soudu o nákladech řízení, když soud dva úkony právní služby započítal nesprávně. Jde o podání odporu a následné vyjádření žalovaného k žalobě jako dva samostatné úkony. Odpor byl podán jako blanketní, následné vyjádření k žalobě argumentačně doplňovalo blanketní odpor, nejednalo se tedy o dva samostatné účelné úkony právní služby. Zástupci žalovaného nic nebránilo v tom, aby sdělil rozhodné skutečnosti v rámci jednoho podání. [příjmení] s klientem dne 15. 5. 2024 by měla být součástí úkonu právní služby převzetí a přípravy zastoupení. Pokud by byl tento úkon účtován samostatně, měla by jeho nutnost být dostatečně odůvodněna, aby bylo zřejmé, že se jednalo o účelně vynaložený náklad.

11. K odvolání žalobce se vyjádřil žalovaný, navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek jako správný potvrdil.

12. Polemizuje s argumentací žalobce, má za to, že napadený rozsudek je správný.

13. Vrchní soud v Praze přezkoumal dle § 212 a násl. o. s. ř. rozsudek soudu prvního stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, a to při odvolacím jednání (§ 214 odst. 1 o. s. ř.) a dospěl k závěru, že odvolání je v části, ve které žalovaná namítá neprávnost stanovení výše náhrady nákladů řízení, důvodné, ve zbytku důvodné není.

14. Podle § 2048 odst. 1 o. z. ujedná-li strany pro případ porušení smluvené povinnosti smluvní pokutu v určité výši nebo způsob, jak se výše smluvní pokuty určí, může věřitel požadovat smluvní pokutu bez zřetele k tomu, zda mu porušením utvrzené povinnosti vznikla škoda. Smluvní pokuta může být ujednána i v jiném plnění než peněžitém.

15. Podle § 556 odst. 1 o. z. co je vyjádřeno slovy nebo jinak, vyloží se podle úmyslu jednajícího, byl-li takový úmysl druhé straně znám, anebo musela-li o něm vědět. Nelze-li zjistit úmysl jednajícího, přisuzuje se projevu vůle význam, jaký by mu zpravidla přikládala osoba v postavení toho, jemuž je projev vůle určen.

16. Podle odstavce 2 při výkladu projevu vůle se přihlédne k praxi zavedené mezi stranami v právním styku, k tomu, co právnímu jednání předcházelo, i k tomu, jak strany následně daly najevo, jaký obsah a význam právnímu jednání přikládají.

17. Podle § 558 odst. 1 o. z. v právním styku s podnikatelem se výrazu připouštějícímu různý výklad přisoudí význam, jaký má v takovém styku pravidelně. Není-li však druhá strana podnikatelem, musí ten, kdo se toho dovolává, prokázat, že druhé straně musel být takový význam znám.

18. Podle odst. 2 v právním styku podnikatelů se přihlíží k obchodním zvyklostem zachovávaným obecně, anebo v daném odvětví, ledaže to vyloučí ujednání stran nebo zákon. Není-li jiné ujednání, platí, že obchodní zvyklost má přednost před ustanovením zákona, jež nemá donucující účinky, jinak se může podnikatel zvyklosti dovolat, prokáže-li, že druhá strana určitou zvyklost musela znát a s postupem podle ní byla srozuměna.

19. Odvolací soud vyšel ze správných zjištění soudu prvního stupně.

20. Předestřenou otázkou, kterou primárně řešil odvolací soud s ohledem na argumentaci odvolatelky vznesenou v průběhu řízení před soudem prvního stupně i soudem odvolacím, je otázka, zda a jakou smluvní povinnost sjednaná smluvní pokuta utvrzovala a případně zda je ujednání o smluvní pokutě platné.

21. Žalobkyně na výzvu soudu prvního na jednání konaném dne 23. 5. 2024 uvedla, že smyslem ujednání o smluvní pokutě bylo jednat a dokončit transakci a že povinnost dokončit transakci – uzavřít předmětné smlouvy vyplývala skrytě z Term sheetu. Před odvolacím soudem žalobkyně uvedla, že smluvní pokuta byla sjednána pro případ porušení povinnosti uzavřít předmětné smlouvy.

22. Žalovaný naopak tvrdil, že z Term sheetu povinnost uzavřít předmětné smlouvy nevyplývala a že jeho úmyslem nebylo sjednat smluvní pokutu pro případ porušení povinnosti uzavřít předmětné smlouvy.

23. Z uvedeného je zřejmé, že ujednání o smluvní pokutě nelze vyložit podle úmyslu stran jednajících při uzavření Term sheetu, když obě strany vykládají svůj úmysl rozdílně.

24. Pokud žalobkyně dovozovala, že úmyslem účastníků bylo uzavření dohody (bod 14 Term sheetu), že v případě, že nedojde k uzavření předmětných smluv některou ze stran Term sheetu, bude tato strana povinna zaplatit druhé straně smluvní pokutu 20 000 000 Kč, tento úmysl je v rozporu s ujednáním obsaženým v bodu 21, kde se účastníci dohodli, že, „tento Term Sheet je určen pouze pro účely vymezení základních podmínek uskutečnění transakce a vymezení základních parametrů transakční dokumentace, přičemž s výjimkou bodu 14 a 17-22 na jeho základě nevznikají prodávajícímu ani kupujícímu žádná práva ani povinnosti. Tento Term Sheet nepředstavuje smlouvu o smlouvě budoucí, ani z něj nevyplývá jakýkoliv závazek kupujícího nebo prodávajícího koupit nebo prodat akcie nebo nemovitosti, resp. realizovat transakci“, a proto odvolací soud uzavřel, že ujednání o smluvní pokutě je pro tento rozpor neplatné.

25. Odvolací soud dodává, že žalobkyně ani nemohla očekávat, že musí dojít k uzavření předmětných smluv, když v bodu 21 Term sheetu je výslovně uvedeno, že z něj nevyplývá jakýkoliv závazek kupujícího nebo prodávajícího koupit nebo prodat akcie nebo nemovitosti, resp. realizovat transakci.

26. Za uvedené situace, kdy dospěl soud prvního stupně k závěru, že žaloba není důvodná, je napadené rozhodnutí ve výroku I. správné.

27. Co se týče rozhodnutí o nákladech řízení, odvolací soud se ztotožnil s tím, že žalovanému náleží podle § 142 odst. 1 o. s. ř. nárok na náhradu nákladů řízení, když byl v řízení úspěšný. Správná výše nákladů však činí částku 387 733,61 Kč, když, jak správně namítala žalobkyně v odvolání, podání odporu a následné vyjádření žalovaného k žalobě nelze považovat za dva samostatné účelně vynaložené úkony právní služby, nic totiž nebránilo, aby rozhodné skutečnosti byla sdělena v rámci jednoho podání. Co se týče porady zástupce žalovaného s klientem dne 15. 5. 2024, z ničeho nevyplývá, že by porada bylo třeba k uplatnění či bránění práva, a tedy ji nelze považovat za účelně vynaložený úkon právní služby.

28. Z vyložených důvodů odvolací soud podle § 219 o. s. ř. napadený rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I. potvrdil, ve výroku II. změnil jen tak, že výše náhrady nákladů řízení činí částku 387 733,61 Kč, jinak jej potvrdil.

29. O náhradě nákladů odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř. tak, že přiznal žalovanému, který byl v odvolacím řízení úspěšný, nárok na náhradu nákladů odvolacího řízení. Náklady žalovaného sestávají z odměny jeho advokáta za dva úkony právní služby (vyjádření k odvolání, účast na jednání odvolacího soudu dne 10. 9. 2025) po částce 5 620 Kč, z odměny jeho advokáta ve výši jedné poloviny za jeden úkon právní služby (účast na vyhlášení rozsudku před odvolacím soudem dne 17. 9. 2025) v částce $\frac{1}{2}$ z 5 620 Kč, ke každému z těchto úkonů právní služby náleží právo na paušální náhradu výdajů po částce 450 Kč, dále náleží advokátu žalovaného náhrada za DPH. Náklady odvolacího řízení žalovaného činí celkem 18 634 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je dovolání přípustné, jestliže na základě dovolání podaného do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o.s.ř.).

Praha 17. září 2025

JUDr. Milada Uhlířová
předsedkyně senátu